

Het beste pensioensysteem van de wereld

Falco Valkenburg
Week 9 27 februari 2014

Nederland, het 'beste pensioensysteem ter wereld', krijgt advies van pensioenexperts uit Denemarken en Zweden. Hun suggesties: terug naar tien tot twintig pensioenfondsen, recht op vrije keuze pensioenfonds, geen subsidies in de tweede pijler, overgang naar DC.

We moeten ons pensioenstelsel en pensioenpraktijk aanpassen aan de tijd waarin we leven. Dat is wat ik vorige week donderdag en vrijdag onverwacht te horen kreeg van twee pensioenexperts, onafhankelijk van elkaar. En ik vond dat ze goede suggesties deden die aansluiten bij mijn eigen gedachten. Ik was uitgenodigd door de Europese Commissie om deel te nemen aan een gezamenlijke conferentie van de Commissie met de Wereldbank. De conferentie was georganiseerd om het nieuwste pensioenrapport van de Wereldbank te presenteren en te bespreken met een grote groep internationale pensioenexperts. Het 276 pagina's tellende, uitstekende gedocumenteerde Wereldbank rapport, draagt de titel "[The inverting Pyramid – Pensioen Systems Facing Demographic Challenges in Europe and Central Asia](#)". Dit rapport is zondermeer een "must read" voor alle lezers van FD Pensioen Pro.

Donderdagavond maakte ik kennis met Edward Palmer, professor aan de universiteit van Uppsala (Zweden) en adviseur van verschillende overheden en internationale instituten zoals de Wereldbank. Edward vertelde dat hij twee jaar geleden betrokken was bij een internationale "peer review" van het Nederlandse pensioenstelsel. Het was hem na vele gesprekken en grondig onderzoek duidelijk geworden dat het beste pensioensysteem van de wereld aanpassing behoeft en grondig ook. Palmer adviseert een consolidatie naar tien-twintig fondsen om maximaal te kunnen profiteren van schaalvoordelen. En dan geen gedwongen winkelnering meer. De subsidies in de tweede pijler van jong naar oud zijn veelal eenrichtingverkeer. Palmer vindt dit passen bij de filosofie van een omslagsysteem, maar niet bij die van een kapitaalgedekt systeem. Tenslotte merkt hij op dat als sociale partners aangeven dat de maximale pensioenpremie is bereikt, we beter echt kunnen omschakelen naar DC met transparantie als grote voordeel.

Was het commentaar van Edward Palmer nog informeel en in een persoonlijk gesprek, op vrijdag was Ole Beier Sørensen, hoofd research van ATP, de grootste pensioenuitvoerder van Denemarken, heel duidelijk in zijn publieke presentatie: solidariteit tussen generaties kan, maar je moet ze buiten twee pijler pensioenen houden. Hij noemde hier expliciet Nederland als voorbeeld waar dit niet is gebeurd en waar het toenemend spanning en onvrede oplevert. Een goed twee pijler systeem is een collectief van de deelnemers en voor de deelnemers. De bijdrage staat vast en is collectief overeengekomen. De pensioenuitkomst staat niet vast. De uitvoerings- en vermogensbeheer kosten zijn zeer laag. Ook hier wees hij op Nederland als voorbeeld van wat er gebeurt als je dit anders regelt.

Mij, ons, wordt een spiegel voorgehouden. Ik herken het beeld. Ik heb ook vaker gezegd dat als het inderdaad waar is dat we het beste pensioensysteem ter wereld hebben, we juist ook naar ontwikkelingen in andere landen moeten kijken. Als we die ontwikkelingen kennen en telkens het beste daarvan deel laten uitmaken van ons eigen systeem dan blijven we per definitie het beste pensioensysteem ter wereld. Overigens heeft het adviesbureau Mercer ons al een jaar of twee op de tweede plaats op de ranglijst gezet, na, het Denemarken van Ole Beier Sørensen ... Wat mij betreft "food for thought". Een volgende keer zal ik als bijdrage aan de toekomstdiscussie pensioenen mijn houtskoolschets geven van mijn eigen pensioenidee voor Nederland.

Falco Valkenburg (actuaris, ondernemer, investeerder en voorzitter Pensioen Commissie van de Actuarial Association of Europe)

© 2013 Het Financieele Dagblad. Alle rechten voorbehouden.

